

PROGRAM WYCHOWAWCZY

SZKOŁY PODSTAWOWEJ

im. bł. Marii Karłowskiej

w Dobieszewie

na lata 2013-2018

SPIS TREŚCI:

1. Podstawa prawna Szkolnego Programu Wychowawczego.
2. Wstęp.
3. Wizja szkoły.
4. Misja szkoły.
5. Model absolwenta szkoły.
6. Wartości wychowawcze.
7. Priorytety szkoły.
8. Założenia programu.
9. Cele wychowawcze szkoły (cele główne).
10. Cele, zadania i formy realizacji.
11. Struktura oddziaływań wychowawczych.
12. Normy zachowania obowiązujące członków społeczności szkolnej.
13. Ewaluacja programu.
14. Harmonogram działań wychowawczych na lata 2013/ 2018.

1. PODSTAWA PRAWNA SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO

Podstawę prawną Szkolnego Programu Wychowawczego stanowią następujące dokumenty:

- Konstytucja RP art.48 ust. 1, art. 53 ust 3, art. 72 ust 1.
- Ustawa o Systemie Oświaty art. 1, 4, 5, 22, 33, 34a, 40.
- Karta Nauczyciela art. 6.
- Podstawa Programowa – Rozporządzenie MENiS z dn. 26.02.2002r.
- Statut szkoły.

2.WSTĘP

Wychowanie dziecka to proces świadomy, celowy, bardzo złożony i trudny, który polega na planowym wpajaniu dziecku przez rodziców, nauczycieli i wychowawców zasad oraz reguł, którymi ma się ono kierować w swoim życiu. Podstawowym i naturalnym środowiskiem społecznym i wychowawczym życia dzieci i młodzieży jest rodzina, którą szkoła powinna wspierać w dziedzinie wychowania.

Systematyczna praca z uczniami i rodzicami we współpracy z różnymi instytucjami jest podstawą naszego programu wychowawczego, gdyż wychowanie i kształcenie powinno stanowić integralną całość.

3.WIZJA

Nasza szkoła to placówka przyjazna dziecku, bezpieczna, stwarzająca optymalne warunki rozwoju intelektualnego i emocjonalnego uczniów, gwarantująca atrakcyjne i skuteczne nauczanie. To szkoła, która kształtuje swoich wychowanków w oparciu o szacunek do drugiego człowieka, poszanowanie uniwersalnego systemu wartości, dziedzictwa historycznego i kulturowego tak, aby poprzez właściwe kreowanie własnego rozwoju, godnie wpisać się w kształtowanie otaczającej rzeczywistości.

4.MISJA

Szkoła Podstawowa im. bł. Marii Karłowskiej to szkoła której celem jest:

- ✚ jak najlepsze przygotowanie absolwentów do dalszego kształcenia,
- ✚ stworzenie takich warunków, aby każdy uczeń czuł się dobrze, miał możliwości rozwoju swojej osobowości i uzdolnień,
- ✚ miał poczucie bezpieczeństwa,
- ✚ a Szkoła cieszyła się zaufaniem dzieci i rodziców była postrzegana i ceniona w środowisku.

5.MODEL ABSOLWENTA SZKOŁY

Absolwent Szkoły Podstawowej im. bł. Marii Karłowskiej w Dobieszewie to człowiek tolerancyjny, dbający o bezpieczeństwo własne i innych, aktywny, ciekawy

świata, uczciwy i prawy, przestrzegający prawa , kulturalny, obowiązkowy, samodzielny, promujący zdrowy styl życia, altruista.

Absolwent Szkoły Podstawowej im. bł. Marii Karłowskiej w Dobieszewie to obywatel Europy XXI wieku, który:

1. swoim postępowaniu dąży do prawd,
2. jest świadomy życiowej użyteczności zdobytej wiedzy i umiejętności przedmiotowych,
3. wykorzystuje najnowsze techniki multimedialne,
4. wie, gdzie szukać pomocy w rozwiązywaniu złożonych problemów,
5. jest otwarty na europejskie i światowe wartości kulturowe,
6. zna historię, kulturę oraz tradycje swojego regionu i narodu,
7. umie rzetelnie pracować indywidualnie i w zespole,
8. twórczo myśli,
9. umie skutecznie się porozumieć,
10. umie się stale uczyć i doskonalić,
11. umie planować swoją pracę i ją organizować.

6. WARTOŚCI WYCHOWAWCZE

- a. poszanowanie wartości i godności ludzkiej;
- b. aktywne działania na rzecz klasy, szkoły;
- c. uczciwość, szczerść
- d. prawdomówność;
- e. sprawiedliwość;
- f. szacunek do języka, kultury historii i tradycji narodowej;
- g. wrażliwość na piękno przyrody ojczystej;
- h. ogólnoludzkie normy i wartości religijne;
- i. doskonalenie własnej osoby;
- j. kierowanie się własnym sumieniem;
- k. pomoc potrzebującym;
- l. umiejętność współżycia w rodzinie i społeczności;
- m. rzetelność i odpowiedzialność;
- n. zdrowy styl życia;
- o. wykształcenie i nauka.

7. PRIORYTETY SZKOŁY

Szkoła organizuje proces rozwoju ucznia ukierunkowany na jego sukces. Atmosfera szkoły sprzyja efektywnej pracy.

Realizacja zadań szkoły zapewniają kwalifikacje i umiejętności kadry pedagogicznej. Szkoła integruje się ze środowiskiem lokalnym i promuje swoją działalność w tym środowisku.

Szkoła uczy odpowiedzialności, miłości do Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego.

8. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Program wychowawczy Szkoły Podstawowej im. bł. Marii Karłowskiej w Dobieszewie jest dokumentem pozwalającym scalać oddziaływania wychowawcze szkoły i środowiska uczniów.

Stanowi wytyczne do pracy wychowawczej skierowane do Dyrekcji Szkoły, wychowawców klas, nauczycieli przedmiotów, Samorządu Uczniowskiego, pracowników administracyjnych szkoły, oraz organizacji i instytucji wspomagających pracę szkoły, przy współudziale rodziców i z uwzględnieniem ich oczekiwań dydaktyczno-wychowawczych.

Realizacja założeń programowych wpłynie na spójność i wielokierunkowość oddziaływań wychowawczych skierowanych do uczniów szkoły.

9. CELE WYCHOWAWCZE SZKOŁY (CELE GŁÓWNE):

1. Wszechstronny rozwój ucznia we wszystkich sferach jego osobowości (w wymiarze intelektualnym, psychicznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym, duchowym).
2. Przygotowanie do życia i aktywnego udziału w grupie i w społeczeństwie.
3. Zapewnienie uczniom możliwości zdobycia wiedzy i umiejętności niezbędnych do uzyskania świadectwa ukończenia szkoły podstawowej.

10.CELE, ZADANIA I FORMY REALIZACJI

PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH DLA I ETAPU EDUKACYJNEGO /KLASY I-III/

Zadania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Oczekiwane efekty działań wychowawczych
1. Miejsce dziecka w grupie rówieśniczej i nauka działania w grupie.	-Wybór samorządu klasowego. -Zabawy integrujące zespół klasowy. -Organizowanie imprez szkolnych i klasowych (ślubowanie klas I , zabawa andrzejkowa, Mikołajki, Wigilia, Choinka, Bal karnawałowy, Powitanie Wiosny, Dzień Dziecka	Wychowawcy klas Opiekun SU Dyrektor szkoły	-Uczniowie mają poczucie przynależności do danej klasy - Wyrażają potrzebę działania w grupie rówieśniczej. -Współtworzą i respektują normy grupowe. - Współodpowiadają za działania grupy.
2. Poznawanie i przestrzeganie norm dobrego zachowania w środowisku szkolnym i rodzinnym.	-Podejmowanie tematyki na zajęciach integracyjnych poprzez opowiadanie, scenki rodzajowe, dramę i rozmowę nauczającą. - Zapoznanie uczniów i rodziców ze Statutem Szkoły i konsekwencjami nieprzestrzegania jego wytycznych.	Wychowawcy klas	-Uczniowie okazują w słowach, działaniach szacunek wobec dorosłych i rówieśników. -Nawykowo stosują zwroty grzecznościowe. - Przestrzegają Statut Szkoły.
3. Kształcenie umiejętności właściwego zachowania się w sytuacjach trudnych.	Podejmowanie tematyki poprzez scenki sytuacyjne, dramy, rozmowy nauczające, prace plastyczne, ćwiczenia asertywności.	Wychowawcy klas	- Uczniowie znają i rozumieją pojęcia stosownie do wieku : norma, prawo, obowiązek, tolerancja, godność. - są świadomi własnych praw. -Rozróżniają dobro i zło

			i odpowiednio reagują na nie, umiejętnie potrafią odmawiać. -Dostrzegają różnice między ludźmi i je akceptują.
4. Rozwijanie postaw patriotycznych i obywatelskich.	-Prezentacja symboli narodowych i godnego zachowania się wobec nich. - Nauka Hymnu Państwowego, postawy i szacunku wobec Flagi i Godła Państwowego. - Uczestniczenie uczniów w ważnych uroczystościach szkolnych, Dzień Niepodległości, Święto Konstytucji 3 Maja.	Wychowawcy	- Poznają symbole narodowe i nabywają umiejętności zachowania się wobec nich. - Uczniowie właściwie zachowują się podczas imprez i uroczystości.
5. Poznawanie zasad zachowania się w instytucjach kulturalnych i stosowanie się do nich.	-Udział uczniów w imprezach kulturalnych m.in. spektaklach teatralnych, seansach kinowych, wycieczki do muzeum, wycieczki turystyczno-krajoznawcze.	Wychowawcy	Uczniowie znają i respektują zasady zachowania się w instytucjach kulturalnych, w miejscach objętych ochroną przyrody.
6. Wdrażanie uczniów do poznania i stosowania form dobrego zachowania w miejscach publicznych.	- Organizacja wycieczek tematycznych np. do sklepu, do biblioteki, do zakładu pracy.	Wychowawcy	Uczniowie prawidłowo zachowują się będąc w środkach komunikacji, instytucjach użyteczności publicznej, na drogach i na ulicach.
7. Tworzenie i kultywowanie tradycji szkoły, regionu , państwa.	-Udział uczniów w ważnych uroczystościach i apelach. -Spotkania z ciekawymi ludźmi. - Zapoznanie z legendami	Wychowawcy Nauczyciele	Uczniowie poznają wartość tradycji, legendy związane z regionem, państwem. Współtworzą tradycję szkoły.

	związanymi z regionem i państwem.		
8. Organizowanie sytuacji sprzyjających podnoszeniu wiary we własne możliwości.	<ul style="list-style-type: none"> - Udział uczniów w zajęciach pozalekcyjnych. - udział w zajęciach wyrównawczych, logopedycznych, korekcyjnych. - udział uczniów w konkursach klasowych, szkolnych i pozaszkolnych. - Współpraca nauczycieli z rodzicami w celu podnoszenia efektów kształcenia. 	Wychowawcy, pedagog, logopeda, nauczyciele.	Uczniowie mają lepszą motywację do samodzielnej pracy, poprawnie funkcjonują w grupie wierząc we własne siły, utrwalają wiedzę, korzystają ze specjalistycznej pomocy.
9. Rozwój fizyczny, psychiczny i zdrowotny.	<ul style="list-style-type: none"> - Zapewnienie uczniom poczucia bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego. - Rozwijanie sprawności fizycznej, kształtowanie nawyków zdrowotnych. - Rozmowy na temat „Bezpieczna droga do i ze szkoły”. - Organizowanie konkursów plastycznych, sprawnościowych, czystości. Lekcje dotyczące zdrowego stylu życia, odżywiania się. 	Wychowawcy , nauczyciele wf, pielęgniarka.	Uczniowie dostrzegają związek swojego stanu zdrowia z trybem życia. Potrafią spędzać czas wolny, wiedzą co to jest wypoczynek aktywny.
10. Kształtowanie postaw ekologicznych.	<ul style="list-style-type: none"> Opieka uczniów nad roślinami , w klasie, zielenią szkolną. - Udział w akcjach ekologicznych: „ Sprzątanie Świata’ . Itp. Rozmowy 	Wychowawcy Nauczyciele	Uczniowie poznają formy ochrony przyrody, nabierają nawyków ekologicznego postępowania.

	tematyczne, udział w , konkursach ekologicznych Drama, inscenizacje.		
--	---	--	--

PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH DLA II ETAPU EDUKACYJNEGO /KLASY IV-VI/

Zadania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Oczekiwane efekty działań wychowawczych
1. Rozwijanie samorządnej działalności uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> - Wybór samorządu klasowego i szkolnego - Współudział uczniów w organizacji i przebiegu imprez i uroczystości szkolnych - Konsekwentne egzekwowanie , stosowanie się do reguł obowiązujących w szkole. - Realizacja tematyki na godzinach wychowawczych. 	<p>Wychowawcy klas</p> <p>Opiekun SU Dyrekcja szkoły</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie rozumieją pojęcie „samorządność” poprzez działanie w klasie i w szkole. - Uczniowie są odpowiedzialni za sprawy szkoły i klasy. - Przestrzegają zasad obowiązujących w szkole na zajęciach i w czasie przerw.
2. Kształcenie umiejętności komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi.	<ul style="list-style-type: none"> - Ćwiczenia komunikacji werbalnej i niewerbalnej. - Treningi asertywności na godzinach wychowawczych. - Edukacja czytelnicza i medialna 	<p>Wychowawcy klas</p> <p>Nauczyciele: polonista, historyk</p>	<p>Uczniowie poznają w praktyce zasady aktywnego słuchania.</p> <ul style="list-style-type: none"> - opanowują umiejętności jasnego i konstruktywnego formułowania wypowiedzi , rozumieją uczucia innych. - umiejętnie wyrażają swoje prośby, oczekiwania i sądy.
3. Poznanie swoich mocnych i słabych stron oraz praca nad nimi.	<ul style="list-style-type: none"> - Podkreślanie słabych i mocnych stron uczniów przez nauczyciela, wychowawcę; 	<p>Nauczyciele poszczególnych przedmiotów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie rozumieją znaczenie „hierarchii wartości” - Potrafią doceniać wartości przyrody i

	<p>nauczycieli poszczególnych przedmiotów.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stosowanie aktywnych metod na godzinach wychowawczych, mających na celu "poznanie samego siebie" 	<p>Wychowawcy klas, Wychowawcy świetlicy</p>	<p>rzeczy otaczających.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mają poczucie własnej godności i szanują godność drugiego człowieka. - Uczniowie nabywają umiejętność obiektywnej oceny własnego postępowania. Są świadomi własnych wad i zalet. - Akceptują siebie - Dostrzegają wpływ innych na kształtowanie własnej osobowości. - Są krytyczni wobec wzorców propagowanych w środkach masowego przekazu.
<p>4. Wdrażanie do planowania własnych działań i przewidywanie ich skutków.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Podejmowanie tematyki na godzinach wychowawczych. - Organizowanie spotkań z przedstawicielami niektórych zawodów np. z policjantem, lekarzem, leśnikiem itp. 	<p>Wychowawcy klas pedagog</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie rozumieją potrzebę wyznaczania sobie celów i dążenie do ich osiągnięcia. - Nabywają umiejętność samokontroli i samooceny. - Planują własną przyszłość.
<p>5. Kształtowanie postaw ekologicznych i prozdrowotnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Udział w konkursach i akcjach ekologicznych np. „Sprzątanie Świata” - Organizacja Dnia Sportu. - Organizowanie wycieczek krajoznawczych. - Spotkanie z pielęgniarką szkolną, (badania bilansowe, sprawdzanie czystości, pogadanki na tematy higieny osobistej. Spotkanie 	<p>Wychowawcy klas , nauczyciel przyrody i wychowania fizycznego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Uczniowie podejmują działania propagujące zdrowy styl życia - Wiedzą jakie są zagrożenia wynikające ze stosowania używek. - Podejmują działania ekologiczne. - wiedzą jak zorganizować aktywny wypoczynek., jak higienicznie żyć. <p>Uczniowie dostrzegają zagrożenia i znają metody obrony przed</p>

	<p>z pedagogiem.</p> <ul style="list-style-type: none"> - propagowanie zdrowego stylu życia - planowanie wypoczynku. - Zagrożenia środowiska naturalnego i cywilizacyjnego. 		nimi.
6. Kształtowanie poczucia przynależności do środowiska lokalnego, społeczności kraju ojczystego.	<ul style="list-style-type: none"> -Udział w uroczystościach państwowych, organizowanie apeli np. Odzyskanie Niepodległości przez Polskę , Uchwalenie Konstytucji 3 Maja. - Udział w uroczystościach regionu - Konkursy, współpraca z lokalnymi władzami, ośrodkami. 	<p>Wychowawcy Opiekunowie SU Nauczyciele bloku humanistycznego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie pogłębiają wiedzę o regionie i jego historii. - Nauczyciele wzmacniają więzi narodowe u uczniów. - Uczniowie poznają wartości kulturalne i historię naszego kraju. - Szanują symbole regionalne i narodowe.
7. Ukazanie roli rodziny w życiu człowieka.	<ul style="list-style-type: none"> -Poruszanie tematyki na godzinach wychowawczych , wychowanie do życia w rodzinie. - Pogadanki, rozmowy na zajęciach języka polskiego, historii, przyrody. - Wykonywanie drzewa genealogicznego. 	<p>Wychowawcy klas Nauczyciele poszczególnych przedmiotów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uczniowie poznają nadrzędną rolę rodziny w życiu każdego człowieka. - funkcje rodziny - prawa i obowiązki dziecka oraz rodziców. - Uświadomienie konieczności dostosowania potrzeb uczniów do możliwości rodziców.
8. Integracja środowiska szkolnego, współdziałanie z rodzicami.	<ul style="list-style-type: none"> -Współpraca z rodzicami w zakresie wychowania dzieci - Działalność Rady Rodziców - Udział rodziców w uroczystościach szkolnych np. spotkania wigilijne, Obchody Dnia Dziecka, Dnia Mamy. 	<p>Dyrekcja Wychowawcy klasy Rada Rodziców</p>	<p>Uczniowie, rodzice i nauczyciele wspólnie tworzą tradycje szkoły, poznają się w różnych sytuacjach i wspierają się w swoich działaniach.</p>

11. STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH

DYREKTOR SZKOŁY

1. Dba o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, o poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły, o kształtowanie twórczej atmosfery pracy w szkole;
2. Współpracuje z Samorządem Uczniowskim;
3. Stwarza warunki do prawidłowej realizacji Konwencji Praw Dziecka oraz umożliwia
4. uczniom podtrzymanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej;
5. Czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego;
6. Ma obowiązek organizowania spotkań szkoleniowych dla nauczycieli, umożliwiać udział w kursach pedagogicznych.

NAUCZYCIELE

1. Powinni proponować uczniom pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i w najbliższej okolicy;
2. Mają obowiązek reagowania na przejawy u dzieci niedostosowania społecznego;
3. Mają obowiązek współpracy z kuratorami sądowymi czuwającymi nad programem
4. resocjalizacji uczniów trudnych (w przypadku zgłoszenia przez kuratora takiej potrzeby);
5. Wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania;
6. Udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznanie potrzeb uczniów;
7. Kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji, atmosferze wolności
8. sumienia i szacunku dla każdego człowieka;
9. Odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole i poza jej terenem, w czasie wycieczek, wyjść itp.;
10. Inspirowanie nauczycieli i uczniów do twórczych poszukiwań.

WYCHOWAWCY KLAS

1. Wychowawcy prowadzą w różnych formach szkolenia rodziców;
2. Dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy
3. wszystkich uczniów, również nieakceptowanych;
4. Zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów;
5. Sprawują opiekę wychowawczą nad uczniami szkoły, a w szczególności: tworzą warunki wspomagające ich rozwój i przygotowują do życia w rodzinie i w społeczeństwie;
6. Poznają warunki życia i nauki swoich wychowanków;
7. Mają obowiązek kształtować właściwe stosunki między uczniami, opierając je na
8. tolerancji i poszanowaniu godności osoby;
9. Uczą pozytywnego myślenia i stawiania na sukces poprzez rozwijanie poczucia własnej wartości;
10. Kształtują umiejętność pracy w zespole, uczą demokratycznego podejmowania decyzji, elastyczności w zachowaniu;
11. Realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programowe programu wychowawczego szkoły.

RADA RODZICÓW

1. Reprezentuje ogół rodziców szkoły oraz podejmuje działania wspierające proces wychowawczy szkoły;
2. Współdecyduje o formach pomocy dzieciom oraz ich wypoczynku, współuczestniczy w opracowaniu programu wychowawczego szkoły;
3. Pozyskuje i gromadzi środki finansowe w celu wspierania działalności szkoły;
4. Organizuje formy aktywności rodziców na rzecz wspomaganie realizacji celów i zadań szkoły.

SAMORZĄD UCZNIOWSKI

1. Jest animatorem, inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego i intelektualnego na terenie szkoły i w środowisku lokalnym;
2. Reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego wobec Dyrekcji i grona

3. pedagogicznego;
4. Inicjuje działania dotyczące życia uczniów;
5. Propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji;
6. Angażuje uczniów do wykonywania niezbędnych prac na rzecz klasy i szkoły;
7. Dbą o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję;
8. Wyraża za pośrednictwem swojego opiekuna opinię dotyczącą problemów społeczności uczniowskiej.

RODZICE

1. Powinni zadbać o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów, proponować im pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i w najbliższej okolicy;
2. Mają prawo do poznania zadań i zamierzeń dydaktyczno-wychowawczych w danej klasie i szkole;
3. Rodzice i nauczyciele współdziałają ze sobą w sprawach wychowania i kształcenia dzieci.

12. NORMY ZACHOWANIA OBOWIĄZUJĄCE CZŁONKÓW SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ.

Uczniowie:

1. Zawsze są przygotowani do lekcji:
 - a. przynoszą na zajęcia szkolne książki, zeszyty, przybory,
 - b. systematycznie odrabiają prace domowe,
 - c. nie spóźniają się na lekcje,
 - d. w ciągu tygodnia usprawiedliwiają nieobecności,
2. Zachowują się kulturalnie i z szacunkiem:
 - a. w szkole słuchają i wykonują polecenia nauczycieli i pracowników szkoły,
 - b. odzywają się do innych kulturalnie i z szacunkiem,
 - c. używają słów grzecznościowych: dzień dobry, do widzenia, proszę, dziękuję, przepraszam,
 - d. dyskutują kulturalnie, nie przerywają wypowiedzi innych osób,

- e. pomagają pokrzywdzonym, słabszym, potrzebującym,
- f. są tolerancyjni wobec innych,
- g. uznają czyjąś inność (okulary, tusza, wzrost, choroba, niepełnosprawność),
- h. nie krzyczą i nie używają wulgaryzmów.

3. Nie stosują przemocy fizycznej, psychicznej i słownej:

- a. nie biją innych,
- b. nie namawiają do bicia,
- c. nie wyłudniają pieniędzy, nie kradną,
- d. nie wyśmiewają, nie przedrzeźniają, nie przezywają nikogo,
- e. nie wykonują samosądów,
- f. nie osądzają nikogo pochopnie i negatywnie,
- g. nie wyśmiewają uczniów uczących się dobrze i słabo,
- h. nie izolują nikogo, współpracują ze wszystkimi,
- i. nie popychają się,
- j. nie obmawiają nikogo,
- k. nie potępiają nikogo,
- l. kulturalnie zachowują się na terenie szkoły i poza nią.

4. Swoim zachowaniem, zabawami nie stwarzają zagrożenia dla siebie i innych:

- a. szanują swoje i cudze zdrowie (nie palą papierosów, nie piją alkoholu, nie zażywają narkotyków),
- b. podczas przerw nie wychodzą poza teren szkoły,
- c. nie przesiadują w toalecie.

5. Szanują sprzęt szkolny, swoją i cudzą własność:

- a. szanują sprzęt szkolny, tornistry i przybory szkolne własne i kolegów,
- b. w szatni biorąc kurtki własne, inne pozostawiają na swoich miejscach
- c. nie piszą po stolikach, szafkach, ścianach, murach, ani żadnym innym miejscu nie
- d. przeznaczonym do tego celu,
- e. nie niszczą gazetek,
- f. nie śmiecą, papiery wrzucają do kosza.

6. Szanują przyrodę, dbają o zielen wokół szkoły, w szkole i w miejscu zamieszkania.

7. Wymienione normy zachowania obowiązują także w kinie, teatrze i na wycieczkach szkolnych, rajdach oraz w miejscach publicznych.

8. O złym zachowaniu kolegów informują dorośli.

13. EWALUACJA PROGRAMU

- A. Program wychowawczy poddawany jest ustawicznej ewaluacji i weryfikowany według potrzeb – ma charakter otwarty.
- B. Ewaluacja programu dokonywana jest 2 razy w roku (na zakończenie I półrocza i na zakończenie roku szkolnego)

FORMY EWALUACJI:

- a. obserwacja (wychowawcy klas)
- b. ankiety dla uczniów
- c. ankiety dla rodziców
- d. wywiad (Dyrektor Szkoły, Rada Rodziców)
- e. rozmowy z uczniami
- f. rozmowy z rodzicami
- g. analiza dokumentów
- h. obserwacja i ocena zachowań